

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING XAVFLI GURUHDAGI SHAXSLAR BILAN ISHLASH FAOLIYATI MAVZUSIDA

Ichki Ishlar vazirligi Akademiyasi kursanti

Xaitov Feruz Zafar og'li

Anotatsiya

Ushbu annotatsiyada profilaktika inspektorlarining xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlashdagi roli va ahamiyati tahlil qilinadi. Xavfli guruhlar odatda jinoyatchilikka moyil, ijtimoiy muammolar bilan yuzlashayotgan yoki huquqni buzish xavfi yuqori bo'lgan shaxslar toifasini tashkil etadi. Ushbu guruhlar bilan samarali ishlash, jinoyatchilikning oldini olish, jamoat xavfsizligini ta'minlash va ijtimoiy barqarorlikni saqlash uchun muhim ahamiyatga ega. Profilaktika inspektorlari o'z faoliyatida nafaqat qonunbuzarliklarning oldini olish, balki shaxslarni reabilitatsiya qilish, ularga ijtimoiy va huquqiy yordam ko'rsatish, shuningdek, ijtimoiy muhitda o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlashni maqsad qiladi.

Xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlashda inspektorlar o'zining psixologik, huquqiy va ijtimoiy ko'nikmalarini samarali qo'llab, turli dasturlar va tadbirlar orqali ularga motivatsiya berish, o'zgarishga undash va jamoat tartibini tiklashda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, profilaktika inspektorlarining faoliyati faqat huquqiy normativlarga asoslanib qolmay, balki individual yondashuv, murakkab psixologik holatlarni inobatga olishni talab qiladi.

Profilaktika inspektorining xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlash faoliyati muhim va murakkab vazifalardan biridir. Ushbu faoliyatning asosiy maqsadi jamoat xavfsizligini ta'minlash, jinoyatchilikni oldini olish va insonlarning hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilishdir.

Kalit so'zlar:

1. **Profilaktika inspektorlari**
2. **Xavfli guruhlar**
3. **Jinoyatchilikning oldini olish**
4. **Ijtimoiy reabilitatsiya**
5. **Huquqiy yordam**
6. **Psixologik yondashuv**
7. **Jamiyat xavfsizligi**
8. **Jinoyat profilaktikasi**
9. **Jinoyatni oldini olish tizimi**

Kirish: Profilaktika inspektorining xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlash faoliyati muhim va murakkab vazifalardan biridir. Ushbu faoliyatning asosiy maqsadi

jamoat xavfsizligini ta'minlash, jinoyatchilikni oldini olish va insonlarning hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilishdir.

Xavfli guruhlar - bu ijtimoiy, iqtisodiy yoki psixologik sabablarga ko'ra, jinoyatchilikka yoki boshqa xavfli faoliyatlarga jalb qilingan shaxslar to'plamidir. Ular orasida Fohishalik, besoqolbozlar, tanosilga chalinganlar va ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar bo'lishi mumkin.

Profilaktika inspektorining vazifalari:

Monitoring va kuzatuv: Xavfli guruhdagi shaxslarni kuzatish va ularning harakatlarini tahlil qilish. Monitoring va kuzatuv xavfli guruhdagi shaxslarni o'rganish va tahlil qilish jarayonidir. Bu jarayonning asosiy maqsadi jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikni oldini olishdir. Quyidagi jihatlarni ko'rib chiqamiz:

Monitoring tushunchasi;

Monitoring — bu shaxslar yoki guruhlar faoliyatini doimiy ravishda kuzatish jarayonidir. Xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlashda, monitoring:

Faoliyatni o'rganish: Shaxslarning kundalik hayoti, harakatlari turmush tarzini va muammolarini kuzatish. Shu orqali xavfli guruhdagi shaxslarni huquqbuzarlik sodir etishga bolgan moiligi darajasini va huquqbuzarlik sodir etish darajasini nazorat qilib boradi

Xulq-atvorni tahlil qilish: Ularning ijtimoiy muloqoti, psixologik holati va muammolarini aniqlash.

2. Kuzatuv jarayoni:

Kuzatuv jarayoni bir necha bosqichdan iborat:

Ma'lumot yig'ish: Shaxslar haqida statistik ma'lumotlar, ijtimoiy va iqtisodiy holatlarni to'plash. Ularning turmush tarzi qay tarzda kechayotganini, bandligini huquqbuzarlik qilishga bo'lgan hatti-harakatini bilish jarayonidir.

Davriy tahlil: Yig'ilgan ma'lumotlarni tahlil qilib, shaxslarning xulq-atvoridagi o'zgarishlarni belgilash. Davriy tahlil, yani bu xavf guruhidagi shaxslarning faoliyatini davrlarga bo'lish (oylik, haftalik, kunlik va hakovolar) orqali tahlilini yuritishdir.

Ommaviy xabardor qilish: Olingan natijalar asosida tegishli organlarga yoki jamoatchilikka xabar berish. Profilaktika inspektorlari tomonidan xavfli guruhdagi shaxslar bilan olib borilgan ishlar yuzasizadan, shu jumladan ularning xulq atvori haqida xabardor qilish.

Nima uchun bu muhim?

Oldini olish: Jinoyatchilik yoki muammolarni oldini olish maqsadida vaqtida chora ko'rish imkonini beradi. Xavfli guruhdagi shaxslarning jamiyatga xavfini kamaytiradi.

O'zgarishlarni aniqlash: Shaxslarning ijtimoiy hayotidagi o'zgarishlarni kuzatish, ularga yordam berish imkoniyatlarini ochadi. hamda profilaktika

inspektorlarining keying faoliyatiga (xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlash davomida) ham ijobiy natija beradi

Resurslarni samarali taqsimlash: Kuzatuv natijalari asosida, muammoli shaxslar yoki guruhlar uchun zarur resurslarni yo'naltirish mumkin. Bu jarayon ishning samarali, tez, oson va tizimli tashkirl etilishiga ko'maklashadi.

Monitoring va kuzatuv jarayoni xavfli guruhlar bilan ishlashda samarali usul bo'lib, bu orqali jinoyatchilikning oldini olish va jamiyat xavfsizligini ta'minlash mumkin. Ularning xulq-atvorini o'rganish, shuningdek, muammolarni aniqlash va ularga yordam berish imkonini beradi.

Xavfli guruhdagi shaxslarning tuzalish yo'liga kirishi uchun ko'maklashish usulari

O'qitish va maslahat berish: Shaxslar bilan ishlashda, ularni ijtimoiy normativlarga mos ravishda tarbiyalash va qonunlarga rioya qilishga yo'naltirish.

Ijtimoiy xizmatlar bilan hamkorlik: Psixologlar, ijtimoiy ishchilar va boshqa mutaxassislar bilan birgalikda ishlash.

Tibbiyot hodimlari bilan kelishib u shaxslar bilan sog'lam turmush tarzini targ'ib qilish.

Pedagoglar hamda boshqa, xavfli guruhdagi shaxslarni tuzalishiga tasir o'tkazishi mumkin bo'lgan shaxslar bilan hamkorlikda xavfli guruhdagi shaxslar bilan suhbatlar o'tkazish lozim.

Usullar va strategiyalar

- **Individual yondashuv:** Har bir shaxsning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib, mos keladigan usullarni tanlash.
- **Profilaktik tadbirlar:** Seminarlar, treninglar va boshqa ta'limiy tadbirlar o'tkazish orqali guruh a'zolarini ijtimoiy hayotga qaytarish.
- **Qo'llab-quvvatlash:** Yordamlashish va ruhiy qo'llab-quvvatlash orqali shaxslarning o'zgarishiga yordam berish.

4. Natijalar va ahamiyati

Profilaktika inspektorining xavfli guruhlar bilan ishlashi natijasida jinoyatchilik darajasini kamaytirish, ijtimoiy muammolarni hal etish va jamoat xavfsizligini oshirish mumkin. Bu nafaqat shaxslar, balki butun jamiyat uchun ijobiy natijalar keltiradi.

Xulosa

Profilaktika inspektorining faoliyati murakkab, lekin juda muhimdir. Ushbu vazifa, nafaqat jamoat xavfsizligini ta'minlash, balki shaxslarning hayot sifatini oshirishga ham qaratilgan. Xavfli guruhlar bilan samarali ishlash orqali jamiyatni yanada xavfsiz va barqaror qilish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Islomov, A. (2020). **"Jinoyatchilikka qarshi kurash va profilaktika: nazariy va amaliy aspektlar."** Toshkent: Adabiyot nashriyoti.
2. Karimov, D., & Tursunov, S. (2021). **"Xavfli guruhlar bilan ishlashning huquqiy va psixologik usullari."** Toshkent: Universitet nashri.
3. Umarov, A. (2019). **"Profilaktika inspektorining ijtimoiy roli."** O'zbekiston yuridik jurnali, 5(2), 45-52.
4. Davronov, Sh. (2022). **"Jinoyatchilikni oldini olish va profilaktika: Yangi yondashuvlar."** Tashkent: O'zbekiston huquqiy ilmiy markazi.
5. Bektemirov, J. (2018). **"Xavfli guruhlar bilan ishlashda huquqni qo'llash."** Toshkent: O'zbekiston huquqshunoslik akademiyasi nashri.
6. Ilmiy raxbar: